

KAKO VODITI NASTAVU UZ PODSJEĆANJE NA ALLAHA, DŽ.Š.,

Dr. Areej Omar Al-Zawawi: *Kako voditi nastavu uz podsjećanje na Allaha, dž.š.*, - Internacionalni Univerzitet u Amanu - 2011. - s arapskog prevela Ajša Hadžimešić - Hafizović.

Jordanska princesa, dr. Areej Omar Al-Zawawi, profesorica je na Fakultetu za pedagoške znanosti, Internacionalni islamski univerzitet u Amanu. Završila je Fakultet pedagoških znanosti i lingvistike na Univerzitetu George Town 1993., magistrirala 1995. na temu *Lingvistika i nastavne metode* i doktorirala 2005. godine na Univerzitetu Arkanzas na polju kreiranja nastavnih planova i programa i specijalnog obrazovanja. Ona je svoju doktorsku disertaciju na temu *Davanje uputstava i smjernica nastavniku kako da integrira podsjećanje na Allaha, dž.š., u nastavni proces* priredila kao priručnik za nastavnike s ciljem upute kako da vode nastavu uz podsjećanje na Allaha, dž.š.,

Cilj studije dr. Areej Omar Al-Zawawi je pokazati sve prednosti uključivanja metode 'podsjećanja na Allaha, dž.š.' u nastavni proces. Studija je rezultat opsežnog istraživačkog rada čije zaključke je dr. Areej sažela na 137 stranica u ovom priručniku. Uz navođenje mnogobrojnih prednosti uključivanja ove metode ona ujedno upoznaje čitatelje sa najnovijom metodikom, planovima i programima koji se danas primjenjuju u zapadnom obrazovnom sistemu. Predstavljajući ove metode ona ukazuje na njihovu kompatibilnost sa metodom 'podsjećanja na Allaha, dž.š.' i dokazuje kako njihova kombinirana upotreba daje najbolje rezultate.

Dr. Areej uz opis osnovnih principa kojih se treba pridržavati pri korištenju 'podsjećanja na Allaha', u obrazovno - odgojnim procesima uopće, daje niz praktičnih savjeta kako to raditi koristeći rezultate najnovijih studija, uz ukazivanje na osobitosti koje nastavnik treba da slijedi mislima, rječju i djelom kada tokom časa podsjeća na Allaha, dž.š. u svrhu davanja poticaja prenošenju i usvajanju znanja, kao i u ohrabivanju učenika i pokazivanju koliko su očekivanja od njega u pros-

transtvu znanja kojim se stiče Allahovo zadovoljstvo.

Istraživanje donosi niz zaključaka i preporuka čija suština je sadržana u tome da sve uspješne nastavne metode u obrazovnom procesu proizilaze iz dobra, milosti, suosjećajnosti, ljubaznosti, ljepoti, velikodušnosti, lijepim vrlinama i humanosti - iz Allahovih osobina.

Studija je podijeljena na pet poglavlja. U prvom poglavlju atmosfera u razredu je imenovana kao izuzetno bitan element uspješne nastave s naglaskom na formiranje klime 'slobodan od prijetnje'. "Kada je nastavnik uzor intelektualne izvrsnosti, on time daje učeniku motivaciju i ohrabrenje koje mu je potrebno u ulaganju napora za dostizanja te razine izvrsnosti. Nastavnik je taj koji daje sigurnost i garanciju da će učenik moći dostići tu izvrsnost," ističe dr. Areej i napominje da Allah, dž.š., voli one koji postavljaju visoke standarde i rade s plemenitim namjerama koje napajaju srca i podsjeća na hadis:

Zaista Allah voli da kad nešto radite to uradite na najbolji način.

U drugom poglavlju govori o učinkovitom učenju i daje uputstva vezana za razredne procedure. Upoznaje čitatelja sa metodama Shunk, Pintrich and Meece iz njihovog znanstvenog rada *Motivacija u obrazovanju: teorija, istraživanja i primjena* kao i D.W. Tilestonove studije *Šta svaki nastavnik treba znati o učenju, memoriji i mozgu (Every Teacher Should Know About Learning, Memory and the Brain)*. Upoznaje nas i sa teorijom o izdiferenciranoj nastavi Carol A. Tomlinson, kao i rezultate istraživanja M.C. Wittrocka o 'dugoročnoj memoriji' i nužnosti vježbanja mozga. Zaključak ovih istraživanja dr. Areej potkrepljuje kur'anskim ajetima u kojima je Allah, dž.š., dao uputu za to.

Originalnost ovog rada leži u kombiniranju onog najboljeg iz najnovijih i najuspješnijih nastavnih metoda koje se koriste na Zapadu i integriranje podsjećanja na Stvoritelja Jedinog pri tome i to na način kako to islam nalaze. Koliko je nama poznato, to niko do sada nije uradio na način kako je to dr. Areej uradila u ovom radu. Doista, ona je definirala i opisala najnovije i najbolje metode koje se koriste u obrazovnom procesu i pokazala kako je podsjećanje na Allaha, dž.š., sastavni dio tih metoda. Ona pokazuje kako kombiniranje savremenih metoda i podsjećanje

na Allaha povećava razumijevanje učenika, i pomaže ostvarenju viših rezultata.

Razlog zašto su najnovije obrazovne metode - ili barem one opisane u ovom radu - inherentno u skladu s podsjećanjem na Allaha je to što su im vrline osnova. Nastavnici i uprava sa administracijom treba da se odlikuju ljubaznošću, brižnošću, nježnošću, darežljivošću, razumijevanjem, strpljenjem, da praštaju ali u isto vrijeme da pokazuju budnost, kao i da čuvaju svoj integritet. To su vrline milosti u islamu (rahmeta), i doista mnogi od zapadnih pisaca koji su citirani u ovom djelu govore o njoj oslanjajući se na kršćanska načela. Oni su na taj način kompatibilni sa svim istinskim moralnim i vjerskim načelima, i doista u skladu s lijepim vrlinama ljudi. Bit Sunneta su vrline i prisjećanje na Allaha, dž.š., jer Allah govori u Kur'anu o vrlinama poslanika Muhameda, a.s., *Jer ti si zaista najljepše čudi. (Al-Qalam, 68:4)*, koji često spominje Allaha, dž.š., *Vi u Allahovom poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onom svijetu i koji često Allaha spominje. (Al-Ahzab, 33:21)*.

A slijediti Sunnet znači biti čestit i podsjećati na Allaha, dž.š., *Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi. (Al-Araf, 7:201)*.

Ovo istraživanje preporučuje da sve strane sudjeluju u obrazovnom procesu - nastavnici, studenti, kreatori obrazaca, uprava i osoblje u odgojno-obrazovnim ustanovama - svi oni trebaju njegovati podsjećanje na Allaha, dž.š., jer jr svjesno podsjećanje na Allaha, dž.š., najbolji korektiv u radu. „Onaj kod koga je Allah, dž.š., stalno na umu, ko zna da je Allah Vječni, uvijek Budan, zasigurno, će obavljati svoj posao marljivije i odgovornije,“ zaključuje dr-Areej i napominje da je ovaj rad urađen u u formi priručnika „jer je obrazovanje polje čije teorije nisu od koristi ako su im cilj tek intelektualne spekulacije same za sebe. One imaju svrhu samo ako im je određen cilj, a on je pokazati put prema boljem i učinkovitijem prenošenju znanja.“ Prenošnje znanja je darivanje koje nema granica što, opet void, učinkovitim obrazovnim metodama.

Ajša HADŽIMEŠIĆ - HAFIZOVIĆ